

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/437 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

การสร้างร้านค้าชุมชน และการสร้างเศรษฐกิจของชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

ความเป็นมา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2551 ปัจจุบันมีสมาชิก 6,020 คน จาก 14 หมู่บ้าน ด้วยสภาพทางภูมิณีเวศของตำบลหนองม่วงมีสภาพเป็นที่ราบลาดเทไปทางทิศ ตะวันออกสู่ประเทศกัมพูชา สภาพพื้นดินเป็นดินร่วนปนทราย ไม่อุ้มน้ำ มีปริมาณน้ำฝนน้อย ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ

กิจกรรม

ปี 2558 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง จึงได้ริเริ่มงานการพัฒนากลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ เพิ่มให้ครัวเรือนของสมาชิก โดยการลงทุน “ร้านค้าชุมชน” เพื่อให้สมาชิกนำผลิตผลต่าง ๆ ทั้งผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน และอาหารสำเร็จรูป ฯลฯ มาวางจำหน่าย โดยคิดค่าเช่าในราคาถูก โดยกองทุนสวัสดิการชุมชนซึ่งเป็นองค์กรชุมชนได้ลงทุนสร้างร้านค้าชุมชน โดยเงินลงทุน 200,000 บาท แบ่งเป็น “แผงค้า” จำนวน 15 แผง โดยคิดค่าเช่าวันละ 10 บาท/แผง เปิดให้บริการทุกวัน ยกเว้นวันอังคาร (กองทุนฯ นำรายได้นี้เป็นรายได้สมทบของกองทุนฯ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงซ่อมแซมแผง และใช้จ่ายในงานพัฒนาด้านอื่น ๆ) ต่อมาสภาองค์กรชุมชนได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดทำซุ้มขายสินค้าอีกเป็นเงิน 80,000 บาท

จนถึงปัจจุบัน (2563) ร้านค้าชุมชนของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง มีสมาชิกมาเช่าขายของจำนวน 40 ราย (ครัวเรือน) จากการประเมินเบื้องต้นแต่ละแผงสามารถขายสินค้าได้ประมาณ 500 บาท ต่อแผง และคิดเป็นยอดขายของร้านค้าชุมชนโดยรวมประมาณ 520,000 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ขึ้นในชุมชน

พร้อมกันนี้เมื่อผลผลิตของเกษตรกร มีช่องทางในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง จึงได้ส่งเสริมเรื่องการสร้างอาชีพให้กับสมาชิกจำนวน 20 ครัวเรือน ในเรื่องการเลี้ยงสุกร ไก่ ปลา และจิ้งหรีด โดยมีเงินกองทุนสนับสนุนกู้ยืมไปสร้างอาชีพในวงเงิน 3,000-30,000 บาทต่อราย ซึ่งมีสมาชิกได้รับการสนับสนุนเพื่องานในการสร้างอาชีพนี้ไปแล้วจำนวน 128 ราย คิดเป็นเงินทั้งสิ้น 380,000 บาท

ผลสำเร็จ

จากการริเริ่มงานร้านค้าชุมชนทั้ง 40 แผงข้างต้น ได้ทำให้เกิดการไหลเวียนของการใช้จ่ายและวงจรเศรษฐกิจในชุมชนขึ้น โดยร้านค้าชุมชนจะสร้างยอดขายประมาณ 520,000 บาท/เดือน (หรือ 6,240,000

บาทต่อปี) ในจำนวนนี้จะเป็นรายได้ของแต่ละครอบครัวที่เช่าแผง ประมาณ 13,000 บาทต่อเดือน และยังเป็นช่องทางของการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเจ้าของผลผลิต (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกบางส่วนที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพและมาร่วมกิจกรรมในโครงการนี้) อีกลำดับหนึ่ง

ในขณะเดียวกันกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง มีรายได้จากการเช่าแผงจำนวน 40 ร้าน ในราคาวันละ 10 บาท คิดเป็นรายได้ 10,400 บาทต่อเดือน (124,800 บาทต่อปี)

ความใหม่-ความสามารถ

การริเริ่มการจัดการเศรษฐกิจด้วยการลงทุนสร้างร้านค้าชุมชนและแบ่งเป็นแผงค้าให้สมาชิกใช้เป็นช่องทางตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง เป็นนวัตกรรมสังคมที่สร้างสรรค์เป็นความใหม่-ความสามารถที่สร้างความสำเร็จในการจัดการปัญหาทางเศรษฐกิจ ทั้งสร้างเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่ของชุมชนและสร้างรายได้ขึ้นมาใหม่ของสมาชิก ด้วยการจัดการขององค์กรจัดตั้งของชุมชน เป็นมิติของนวัตกรรมสังคมที่ขยายกรอบการจัดการงานสวัสดิการจากงานแบบช่วยเหลือสนับสนุนทางการเงิน การแนะนำข้อมูล ทักษะ และความรู้ไปสู่การสร้างร้านค้าชุมชน ให้เป็นสายพานของการจัดการสนับสนุนงานเศรษฐกิจและสร้างรายได้

ผลต่อการเปลี่ยนแปลง

การสร้างสายพานของการจัดการเศรษฐกิจที่ครบวงจรตั้งแต่การสนับสนุนข้อมูล ทักษะ และความรู้ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนทางการเงินทั้งในรูปแบบของเงินช่วยเหลือ เงินกู้ยืม และการให้เช่าแผงค้าในราคาถูก เป็น “ตัวแบบของกระบวนการจัดการ” (Process Model) ที่ริเริ่มขึ้นเป็นการริเริ่มเบื้องต้นของการจัดการสวัสดิการเชิงรุกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองม่วง

.....

สำนักประสานเครือข่ายสวัสดิการชุมชน
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
ตุลาคม 2563